

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของผู้เรียนประถมศึกษา

ฮาซัน ปูเตะ*, มุฮัมมัดสกรี มัณญู **

*นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

**ดร.ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาวิทยาการทางการศึกษาและนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเรื่อง พิกษะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะชีวิตของนักเรียน และเพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเรื่อง พิกษะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มเป้าหมาย คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านควนหรีน จำนวน 1 ห้อง ซึ่งมีนักเรียน จำนวน 19 คน ในปีการศึกษา 2564 โดยการเลือกแบบเจาะจงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะชีวิต และแบบประเมินความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่า Dependent t-test

ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเรื่อง พิกษะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จากการทดลองแบบกลุ่มย่อยมีค่าประสิทธิภาพของแบบทดสอบระหว่างเรียน เท่ากับ 86.67 และประสิทธิภาพของแบบทดสอบหลังเรียน 87.00 ผลการประเมินทักษะชีวิต โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า โดยรวมนักเรียนมีคะแนน 1,114 คิดเป็นร้อยละ 97.7 ซึ่งสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการทดลองพบว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.79 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 7.78 และผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.16 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.90 ซึ่งคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 และระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเรื่อง พิกษะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน, พิกษะกาด, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

*THE DEVELOPMENT OF ACTIVITY – BASED LEARNING MANAGEMENT ON FIGH ZAKAT TO
CONNECT THE PHILOSOPHY OF SUFFICIENCY ECONOMY TO ENHANCE THE LIFE SKILLS OF
PRIMARY SCHOOL STUDENTS*

Hasan Puteh, Muhammadshukree Manyunu***

*Student Master of Education Science and Learning Management Innovation Fatoni University

**Dr., Assistant Professor, Lecturer in Education Science and Learning Management Innovation Fatoni University

ABSTRACT

The purpose of this research was to develop an activity-based learning management model in the Jurisprudence of Zakat linked to the Sufficiency Economy Philosophy. To assess students' academic achievement and life skills, also to assess students' satisfaction with Jurisprudence of Zakat learning management based on activities linked to the Sufficiency Economy Philosophy. Target audience were The students of grade 6 at Ban Khuan Ran School, one room, 19 students, academic year 2021 by selective selection. The research tool consists of a learning management plan, life skills achievement, assessment form, and satisfaction assessment form data analysis by averaging standard deviation, based Dependent t-test. The results showed that the effectiveness of activity-based learning management in the Jurisprudence of Zakat linked to the Sufficiency Economy Philosophy. From the small group experiment, the efficiency of the test during study was 86.67 and the efficiency of the test after study was 87.00. Life skills assessment results, using activities as a base on Jurisprudence of Zakat, connecting the Sufficiency Economy Philosophy grade 6 students achievements by organizing learning activities based on activities based on Jurisprudence of Zakat, linked the Sufficiency Economy Philosophy. Grade 6. From the experiment, it was found that the pre-study achievement had a mean score of 6.79, a standard deviation of 7.78, and a post-study achievement had a mean score of 16.16 and a standard deviation of 4.90, which the scores after study were significantly higher than before school at the 0.001 and the level of satisfaction with the activity-based learning management in the Jurisprudence of Zakat linked to the philosophy of Sufficiency Economy as a whole at the highest level.

Keywords: Activity-Based Learning Management, Figh Zakat, The Philosophy Of Sufficiency Economy

บทนำ

ศาสนาอิสลามได้เน้นเกี่ยวกับการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากชีวิตของคนและสังคมจะพัฒนาไปได้นั้นจะต้องอาศัยความรู้ที่ได้จากการศึกษาเพื่อนำไปใช้ เป็นส่วนสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคน อิสลามมีในคำสอนที่มาจากอัลกุรอาน และสุนนะฮ์ของท่านเราะสูลุลลอฮ์ ﷺ คำสอนประกอบด้วยในหลายเรื่อง องค์ความรู้ในด้านต่างๆ มีเรื่องอิหม่านและเรื่องการปฏิบัติ มีหลักใหญ่ในหลักการศรัทธา และหลักปฏิบัติเป็นหลักใหญ่ นอกจากนั้นบนฐาน 2 เรื่องนี้มีข้อปฏิบัติมากมาย ข้อปฏิบัติเหล่านั้นถือว่าเป็นบทบัญญัติ ที่ต้องยึดมั่นในฐานะเป็นสิ่งสำคัญของอิสลาม (ไพศาล เต็งหิรัญ, 2563: บทนำ)

ชะกาต เป็นการให้ทรัพย์สินภาคบังคับสำหรับบ่าวมุสลิมผู้ที่มีความสามารถ ชะกาต เป็นหนึ่งในบทบัญญัติสำคัญที่สุดในศาสนาอิสลาม ในทางนิติศาสตร์อิสลาม “ชะกาต” หมายถึง ส่วนแบ่งของทรัพย์สินที่พระเจ้าเป็นผู้กำหนดไว้ให้ผู้ที่ยากจน ครองทรัพย์สินมากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ (รูสตั้ม หวันส : 2563) ในคำสอนของอิสลาม หน้าที่สำคัญที่สุดที่ผูกติดกับการละหมาดก็คือ การจ่ายชะกาต การละหมาดนั้นสำหรับอัลลอฮ์ ส่วนชะกาตนั้นสำหรับมนุษย์ ความสัมพันธ์ที่ต้องขึ้นต่อกันและกันของสองหน้าที่นี้แสดงให้เห็นว่าในอิสลาม หน้าที่ต่ออัลลอฮ์และต่อมนุษย์ มีความควบคู่กันไป ตรงไหนก็ตามที่อัลกุรอานกล่าวถึงเรื่องละหมาด เราก็จะพบคำว่าชะกาตตามมาด้วยเสมอ (บรรจง บินกาชัน : 2543) คำสอนเกี่ยวกับชะกาตเป็นคำสอนหนึ่งที่เป็นรากฐานและพลังทางสังคมและเศรษฐกิจในวิถีชีวิตประชาชาติมุสลิม ชะกาตมีมิติมากมายครบถ้วนและสมบูรณ์ในตัวของมันเอง นับได้ว่าเป็นสถาบันหนึ่งที่มีกระบวนการเป็นพลวัต (Dynamic) ครบถ้วน ไม่แตกต่างกับบทบัญญัติอิสลามอื่นๆ เพราะสถาบันนี้ประกอบด้วยคุณค่าทางเศรษฐกิจ สังคม การปฏิบัติภารกิจที่ดี จิตวิญญาณ โลกนี้และโลกหน้า ถ้าสามารถนำมิติต่างๆ ของชะกาตไปปรับใช้ให้ปรากฏเป็นจริงได้ ก็เท่ากับว่าชะกาตจะเป็นแหล่งสร้างความก้าวหน้าที่ครอบคลุมทุกมิติอย่างดียิ่งสำหรับมุสลิม เพื่อการฟื้นฟูสังคมมุสลิมด้านหนึ่งให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป (อับดุลเลาะ อับรู, 2561) อันถูกระบุไว้อย่างชัดเจนในบทบัญญัติอิสลาม ดังที่พระองค์อัลลอฮ์ ได้ตรัสว่า

﴿ خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ ۖ إِنَّ صَلَاتَكَ سَكَنٌ

لَهُمْ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ ١٠٣ ﴾

ความหมาย “(มุฮัมมัด) เจ้าจงเอาส่วนหนึ่งจากทรัพย์สินสมบัติของพวกเขาเป็นทาน เพื่อทำให้พวกเขาบริสุทธิ์และล้างมลทินของพวกเขาด้วยส่วนตัวที่เป็นทานนั้นและเจ้าจงขอพรให้แก่พวกเขาเถิด เพราะแท้จริงการขอพรของพวกเจ้านั้นทำให้เกิดความสุจริตแก่พวกเขา และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงได้ยิน ผู้ทรงรอบรู้” (อัลเตอาบะฮ์: 103)

หลักการและเหตุผลในการบัญญัติชะกาททั่วไปและชะกาทฟิฏเราะฮ์ ตามทัศนะของชัยค์กอรอวี๊ (ฟิกฮชะกาท. เล่ม 2. เบรุต : มุอัสสะซะฮ์อัรริสาละฮ์.1973, 851 – 914) แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้จ่ายชะกาทโดยตรง ที่เกี่ยวกับผู้รับ และที่เกี่ยวกับสังคมที่ได้รับผลพลอยได้

ผลต่อผู้ให้(1) ลบล้างนิสัยเห็นแก่ตัว(2) ฝึกการให้และการเสียสละ(3) เป็นการขอบคุณเนียะมัดของอัลลอฮ์(4) ทำให้จิตใจผ่อนคลายจากพันธกิจทางโลก(5) เสริมสร้างจรรยาบรรณเศรษฐกิจ(6) สร้างความรักใคร่กลมเกลียว(7) ชำระมลทินของทรัพย์

ผลต่อผู้รับ (1) ช่วยให้พ้นจากความยากลำบาก(2) ลบล้างความรู้สึกโกรธเกลียด

ผลต่อสังคม (1) เป็นระบบประกันสังคมครั้งแรกในประวัติศาสตร์ (2) แก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม(3) แก้ปัญหาการขอทาน คนไร้ที่อยู่อาศัยและคนเร่ร่อน (4) ประกันค่าครองชีพขั้นต่ำสำหรับสมาชิกในสังคม(5) แก้ปัญหาความอาฆาตพยาบาทระหว่างคนในสังคม (6) ช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติธรรมชาติ (ออนไลน์ : 2559)

การพัฒนาผู้เรียนด้วยทักษะการบูรณาการความรู้จำเป็นต้องมีการสอนแบบองค์รวมผ่านการออกแบบกลยุทธ์การสอนใหม่ที่มีประสิทธิภาพ เน้นการถ่ายทอดเนื้อหาหลักไม่เพียงพอให้นักเรียนพัฒนาทักษะในปัจจุบัน ต้องเน้นการสร้างประสบการณ์ของผู้เรียนในการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ(จารุวัจน์ สองเมืองและคณะ,2564:บทนำ,48)ครูผู้สอนรายวิชาอัลฟิฏฮ์ ไม่ควรถ่ายทอดความรู้ด้วยการบรรยายหรือคำอธิบายเพียงอย่างเดียว เพราะจะทำให้นักเรียนหมดความสนใจและเบื่อการเรียนรู้ แต่ควรต้องเน้น ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ เพื่อพัฒนาทักษะ คุณธรรม และจริยธรรมที่มีความสำคัญในกระบวนการสอนของครูที่ยังมีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้เทคนิคการสอนหรือสื่อที่ต้องสอดคล้องกับผู้เรียนเพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น(ชารีนา อาแว,2563:32) โดยเฉพาะการจัดการศึกษาอิสลามมีความสำคัญต่อความยั่งยืนของสังคมมุสลิมในอนาคต การยึดติดกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบเดิม ๆ อาจส่งผลต่อการสร้างความพร้อมในการพัฒนาเยาวชนมุสลิมในอนาคตได้ การจัดการศึกษาอิสลามต้องเป็นการจัดการศึกษาเพื่อการดำเนินชีวิตที่สมดุลและสมบูรณ์ องค์การการศึกษาอิสลามมีเป้าหมายเพื่อยกระดับความเป็นมนุษย์สร้างความเป็นบ่าวที่สมบูรณ์สามารถจัดสรรการใช้ทรัพยากรในโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนที่ครอบคลุมวิถีชีวิตของบุคคลในฐานะผู้ศรัทธาในให้ศาสนาอิสลามการประกอบอาชีพการมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างเป็นเรื่องศาสนกิจ(จารุวัจน์ สองเมือง , 2015:185) ซึ่งการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการเปลี่ยนแปลงเยาวชนให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมและประเทศในบริบทของพื้นที่ชายแดนภาคใต้การจัดการศึกษาโดยรวมแตกต่างจากประเทศอื่นๆ ในด้านวิถีชีวิต ภาษา ศาสนาและวัฒนธรรมคนส่วนใหญ่ในพื้นที่นี้พอใจให้ลูกหลานศึกษาความรู้ทางศาสนาและหรือวิชาการสามัญไปพร้อมๆ กันทั้งนี้

เนื่องจากแนวคิดของการศึกษาในศาสนาอิสลามกำหนดให้การศึกษาเป็นภาระต้องปฏิบัติที่จำเป็นสำหรับทุกคนโดยมีความรู้พื้นฐานทางศาสนาเพื่อที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นมุสลิมที่สมบูรณ์ ในขณะที่เดียวกันก็จำเป็นต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตบนโลกนี้อย่างมีความสุขด้วย(มุฮัมมัดสสกรี มัณญู,2550:13)

การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ สืบค้นแสวงหาสร้างองค์ความรู้และทักษะด้วยตนเองจากการทำกิจกรรมเป็นหลัก โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าเพื่อให้ทันการเรียนรู้ได้เกิดการเรียนรู้ ผ่านประสบการณ์ตรง ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้จากการจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง โดยใช้ประสบการณ์ตรงที่นักเรียนได้รับจากการทำกิจกรรม ในระหว่างจัดกระบวนการเรียนรู้นักเรียน จะได้ฝึกการทำงานร่วมกันกับผู้อื่น เมื่อพบปัญหาในระหว่างเรียนนักเรียนจะได้ฝึกแก้ไขปัญหา เฉพาะหน้า ทำให้การเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพและคงทน ไม่ใช่เป็นการเรียนรู้แบบเดิมโดยการเรียนแบบนักเรียนมีหน้าที่รับฟังคำบรรยายแล้วทำแบบฝึกหัดการเรียนรู้แบบเดิมอาจจะจำ จดระยะสั้นเมื่อเวลาผ่านไปนักเรียนอาจจะลืมบทเรียน (เพ็ญญา ตลับกลาง,2562:50) การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning) เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนามาจากแนวคิดในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน(Active Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้โดย“ใช้กิจกรรมเป็นฐาน”ซึ่งเป็นการนำกิจกรรมมาเป็นที่ตั้งเพื่อที่จะฝึกหรือพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด (สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา,2558:18-19)

การจัดการเรียนรู้ด้วยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ด้วยการกระทำที่แสดง การพูด การเขียน การสร้างความรับผิดชอบและการกระตุ้นให้เกิดการแสดงความคิดเห็นของผู้เรียนในห้องเรียน การจัดให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนความเห็นกันภายในกลุ่ม การสร้างสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมกันคิดและแก้ไขปัญหา ครูออกแบบกิจกรรมให้นักเรียนได้อ่านหนังสือแล้วนำไปสู่การเล่าเรื่อง การอภิปราย การเขียน การร่วมกันแก้ไขปัญหา การโต้วาที เหล่านี้จะพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ(นุชนารถ ทองกระจ่าง,2556:165) ได้กล่าวว่าการเชื่อมโยงกันเป็นกระบวนการที่ต้องใช้ความคิดเชิงวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์เพื่อประยุกต์ใช้ความรู้ เนื้อหา และหลักการ เพื่อสร้างความสัมพันธ์เชิงตรรกะระหว่างความรู้และทักษะ/กระบวนการที่มีอยู่ในเนื้อหาและงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาและการเรียนรู้แนวคิดใหม่อย่างสมบูรณ์ ดังนั้นการใช้ทักษะความเชื่อมโยงในกิจกรรมการเรียนรู้ จึงเป็นการศึกษาที่ส่งผลให้ผู้เรียนนำความรู้และทักษะไปเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ยังฝึกกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ในการประยุกต์ใช้ความรู้ เนื้อหา และหลักการเพื่อ

สร้างความสัมพันธ์อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงควรนำทักษะการเชื่อมโยงมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับทักษะกระบวนการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 การเชื่อมโยงเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหา มุมมองเชิงปรัชญาของการเชื่อมโยงเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสร้างความคิด จากสถานการณ์ปัญหาที่ไม่สนใจในคำตอบ สิ่งที่สำคัญอยู่ที่กระบวนการที่ได้มาและความเข้าใจของการเชื่อมโยงควรเกิดขึ้นจากการสำรวจสถานการณ์ปัญหา สอดคล้องกับกระบวนการในด้านการเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นแก่นของการสอน คือการแก้ปัญหาและเสนอมุมมองการเชื่อมโยงในโรงเรียนประถมศึกษา แนวคิดของขั้นตอนหรือกระบวนการคือการเชื่อมโยงที่ใช้บ่งชี้ผ่านการอภิปรายในชั้นเรียน การถามนักเรียนที่เห็นความสัมพันธ์โดยการค้นหาการเชื่อมโยง การสร้างและเลือกปัญหาและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเข้าถึงเนื้อหา (วาสุกรี ใจจันทร์ และคณะ, 2555: บทนำ) การจัดการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ การประยุกต์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ควรประกอบด้วยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวันและปัญหาในชีวิตประจำวันของนักเรียนด้วยการบูรณาการความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่จะช่วยให้พวกเขาเข้าใจและพัฒนาในเรื่องนั้น ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องจัดระเบียบเนื้อหาหลักสูตรในพื้นที่ ควรจัดการเรียนการสอนตามเป้าหมายการพัฒนาเป็นหลัก ได้แก่ กระบวนการของการพึ่งพาตนเองหรือการพัฒนาเป็นหลักในการสอนตลอดทั้งหลักสูตรการสอนในลักษณะที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้และเรียนรู้กระบวนการที่จำเป็นในการสร้างแนวคิดและความเข้าใจที่แท้จริงในสิ่งที่กำลังศึกษา การจัดการเรียนการสอนควรจัดเพื่อให้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีความสมดุล ให้นักเรียนเห็นความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติและส่งเสริมการนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้นักเรียนมีความสามารถและความชำนาญในการใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์(ลัทธวรรณ โสภณอัมพรเสนีย์ 2563 : 236-237)

ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่องฟิสิกส์ภาคเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นการเตรียมคือ การเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม และสำรวจความสมบูรณ์ ด้านทรัพยากร ใช้ประโยชน์ได้ การมีผู้นำที่สามารถขับเคลื่อนกลุ่มได้อย่างต่อเนื่อง การมีสมาชิกที่มีความรู้ รวมถึงการมีประสบการณ์และสร้างความเข้าใจ และมีสิทธิในการได้รับประโยชน์ นำพากลุ่มรอดหน้าไปอย่างมั่นคงและต่อเนื่อง สมาชิกที่ต้องร่วมปฏิบัติตามกำหนดแนวทางจัดสรรประโยชน์เป็นธรรม การพัฒนาสมาชิกให้มีความรู้และคุณธรรม(2) ขั้นการกระตุ้นและให้ประสบการณ์คือ กระตุ้นการมีส่วนร่วมของสมาชิก กระตุ้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในทุกขั้นตอนการจัดประชุมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ รับฟังและแก้ไขปัญหาของสมาชิกและกำหนดทิศทาง จัดกิจกรรมช่วยเหลือเพื่อนสมาชิก สมาชิกมีสิทธิและร่วมออกเสียงตามหลักการและขั้นตอน(3) ขั้นการให้ความรู้และลงมือปฏิบัติคือ ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้เพื่อปรับปรุงองค์

ความรู้ทำให้กลุ่มมีภูมิคุ้มกัน ปรับตัวได้ทันเวลา รวมทั้ง การหมั่นหาความรู้ใหม่มาปรับปรุง และสร้างทักษะการทำงานร่วมกับกลุ่ม ให้ตรงจุดสำคัญและต่อเนื่องต้องรับบทบาทการให้บริการของแต่ละหน่วยงาน และรู้จักใช้ประโยชน์จากความรู้และทรัพยากรของหน่วยงานเพื่อช่วยแก้ปัญหาที่กลุ่มไม่มีกำลังพอจะแก้ไข (4) ขึ้น ประเมินผลและสะท้อนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง คือ เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองกับผู้อื่นได้และประเมินผลการเรียนรู้จากสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนและทำกิจกรรมมาทั้งหมด เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้ ทำความเข้าใจ ตระหนักและเห็นคุณค่า ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตตรงตามหลักการปฏิบัติของอิสลามที่เชื่อมโยงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำการพัฒนาทักษะชีวิตบรรจุไว้ในหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ระบุโดยกำหนดสมรรถนะผู้เรียนใน ข้อ 4 คือ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่างๆอย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อมและรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ที่กระทบต่อตนเอง บุคคลอื่น(กระทรวงศึกษาธิการ ,2551. หน้า 7) อ้างใน เกศรา น้อยมานพ และคณะ,2563:บทนำ)และได้กำหนดองค์ประกอบทักษะชีวิตไว้ 4 องค์ประกอบดังนี้ คือ การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์การจัดการกับอารมณ์และความเครียด การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559,หน้า 1)อ้างใน เกศรา น้อยมานพ และคณะ,2563:บทนำ)

ความเชื่อมโยงการดำเนินชีวิตของนักเรียนให้อยู่ในแนวทางของอัลลอฮ์ *สุบหานะฮูอะตะอะลา* ทั้งโดยส่วนตัวและส่วนรวม โดยมีอัล-กรุอานเป็นธรรมนูญชีวิต และนบีมุฮัมมัด *คือลลิลลอฮุอะลยฮิอะสลัลัม* เป็นแบบอย่างที่จะก่อให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ที่เกี่ยวกับหลักปฏิบัติของนักเรียน ที่ศรัทธาตามบทบัญญัติทั้งโดยปัจเจกบุคคลและส่วนรวม เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข กระบวนการที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนี้

1.กิจกรรมการเรียนรู้

1.1 ขั้นการเตรียม ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม เลือกหัวหน้ากลุ่ม กลุ่มละ4-5คน เลือกหัวหน้าและรองหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการ ผู้สังเกตการณ์ ผู้จัดบันทึก จากนั้นครูและนักเรียนต้องเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ เริ่มจากการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่มุ่งความรู้ ทักษะปฏิบัติ และเจตคติที่ดีในการปฏิบัติงาน การกำหนดเนื้อหาสาระสอดคล้องกับวัยศักยภาพของนักเรียน กิจกรรมมุ่งการปฏิบัติงานด้วยความ

รอบคอบมีเหตุผล เป็นกระบวนการฝึกปฏิบัติตามขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติที่หลากหลาย รวมทั้งเตรียมวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติครูสามารถนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ออกแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ครูและนักเรียนสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ โดยใช้โครงสร้างหรือผังมโนทัศน์ ดังนี้ หลักความพอประมาณ เป็นหลักการที่นักเรียนต้องคำนึงถึงในการดำเนินกิจกรรมในศักยภาพ ความสามารถ/วัยของนักเรียน กิจกรรมที่ดำเนินการเวลา วัสดุ สถานที่งบประมาณในการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุน(นักเรียนต้องประมาณศักยภาพของตนในแง่ความรู้ ความคิด ทักษะการทำงาน และศักยภาพของสมาชิกภายในกลุ่มหลักความมีเหตุผล เป็นหลักการที่นักเรียนสามารถตอบคำถามตนเองและผู้อื่นได้ว่าทำไมจึงทำกิจกรรมนี้จะทำกิจกรรมชิ้นงานไหน จะทำเวลาไหนจะใช้งบประมาณเท่าไรเพราะอะไร ซึ่งเหตุผลนี้นักเรียนจะต้องคิดอย่างสมเหตุสมผล ถูกต้องตามหลักวิชาและวัฒนธรรมท้องถิ่น หลักการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เป็นหลักการที่นักเรียนต้องคิดว่าจะทำอย่างไร การทำกิจกรรม ชิ้นงานของนักเรียนจึงจะประสบผลสำเร็จ มีอะไรบ้างที่เป็นจุดเสี่ยงหรืออันตรายที่ต้องหาวิธีป้องกันไว้ก่อน ดังนั้นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีคือ การวางแผนการทำงานอย่างรอบคอบ รัดกุม หรือมีแผนสำรองในกรณีที่ไม่เป็นไปตามแผนเดิม เงื่อนไขความรู้ เป็นความรู้ที่นักเรียนต้องรู้ก่อนลงมือทำงาน ดังนั้นนักเรียนต้องตรวจสอบว่าตนเองมีความรู้เพียงพอในการทำงานแล้วหรือไม่ ถ้ายังไม่เพียงพอนักเรียนต้องหาความรู้เพิ่มเติม เงื่อนไขคุณธรรม เป็นความมุ่งมั่นสู่ความสำเร็จโดยไม่ทำให้ตนเองและผู้อื่นเดือดร้อน ดังนั้นต้องอาศัยความมานะ อดทน เพียรพยายาม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความรับผิดชอบ เป็นต้น

1.2.ขั้นการกระตุ้นและให้ประสบการณ์ ครูกระตุ้นด้วยคำถามให้นักเรียนตอบคำถามอย่างอิสระ เพื่อให้เกิดกระบวนการคิด การแสดงความคิดเห็นตามประสบการณ์ของนักเรียน คำถามด้านความพอประมาณของนักเรียนจากการเห็นตัวอย่าง และครูใช้เทคนิคการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนด้วยกิจกรรมที่จะทำให้นักเรียนเกิดการทดลอง การสร้างสรรค์ผลงาน และการทำงานร่วมกับผู้อื่นหรือครูตั้งคำถามกระตุ้นให้นักเรียนใคร่รู้สนใจสร้างสรรค์ผลงานด้วยความคิดของตนเอง หรือครูเสนอสถานการณ์จริงโดยการเล่าประสบการณ์ที่ตนเองได้พบเห็นหรือให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่ตนเองได้พบเห็นหรือให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ที่ตนเองได้พบเห็น หรือรูปภาพในเหตุการณ์ต่างๆพร้อมทั้งทบทวนความรู้ความเข้าใจบทบัญญัติชะกาด เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ความรับผิดชอบร่วมกัน มีวินัยในการทำงาน และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบร่วมกัน มีความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงานด้านการค้ารูปแบบต่างๆสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจมาใช้บูรณาการสร้างสรรค์สินค้า

1.3.ขั้นการให้ความรู้และลงมือปฏิบัติ ครูอธิบายบทบาทที่ของสมาชิกภายในกลุ่มและผลัดเปลี่ยนหน้าที่ซึ่งกันและกัน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามบทบาทที่ได้รับ(นักเรียน

ต้องสร้างภูมิคุ้มกันโดยการแบ่งปันประสบการณ์ที่เคยได้รับมาให้เพื่อนในกลุ่มรับรู้และปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น) ร่วมกันเรียนรู้ ครูมอบหมายงานให้นักเรียนศึกษาจากใบความรู้ ใบกิจกรรม แบบฝึก นักเรียนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คนเก่งช่วยเหลือคนอ่อนและปานกลางในการอธิบายทำความเข้าใจเนื้อหาความรู้ใหม่ทุกคนเป็นสมาชิกของกลุ่มร่วมกันเรียนรู้เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์การเรียนรู้(นักเรียนต้องนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจมาใช้ เช่น การวางแผนกำหนดเวลาในการเรียนรู้และถ่ายทอดความรู้ ฝึกความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ที่ตนได้รับมอบหมาย การฟังพากัน การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความสามัคคีในกลุ่ม ผู้สอนสามารถสอดแทรกและกระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีสอดแทรกเงื่อนไขคุณธรรมในการทำงานความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ละบทบาทที่ได้รับการทำงานด้วยความมานะอดทน มีความรับผิดชอบ ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น นอกจากนี้การที่กลุ่มตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเป็นระยะๆจะสร้างภูมิคุ้มกันที่สามารถทำงานให้สำเร็จได้

1.4.ขั้นประเมินผลและสะท้อนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง นักเรียนสรุปความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่โดยใช้แผนงานแผนผังกราฟ แผนผังความคิด(Mind Mapping)ใบสรุปความรู้ เป็นต้น นักเรียนสรุปความรู้การนำเสนอชิ้นงานจัดป้ายนิเทศ เป็นต้น (นักเรียนต้องใช้เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมดำเนินกิจกรรมหลักความพอประมาณ วางแผนดำเนินการ หลักการสร้างภูมิคุ้มกันจากประสบการณ์ที่ได้ทำผ่านมา นักเรียนต้องมีความสามัคคีช่วยกันระดมความคิดทุกคน เพื่อจะได้สรุปความรู้ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้จากสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนและทำกิจกรรมมาทั้งหมด

2.สื่อประกอบการเรียนรู้ เช่น ใบความรู้ ใบกิจกรรม ศูนย์แหล่งเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

3.การวัดและประเมินผล ประเมินการนำเสนอผลงานสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม บันทึกการเรียนรู้ โดยอาศัยกระบวนการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้ได้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่นำมาใช้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

ด้วยสภาพปัญหาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ไม่มีเชื่อมโยงกับหลักการอิสลามดังกล่าวผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนย่อมมีหน้าที่ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้รับการศึกษาโดยตรงเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ยึดมั่น ศรัทธาและปฏิบัติตามหลักการศาสนาอิสลามในการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมต่อไป ด้วยสภาพปัญหาการพัฒนาผู้เรียนที่ไม่มีเชื่อมโยงกับหลักการอิสลาม จึงเป็นเหตุผลที่ผู้วิจัยต้องการที่จะพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่องพิชชะกาตเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของผู้เรียนประถมศึกษา สำหรับนักเรียนโรงเรียนบ้านควนหรีน ให้มีความสามารถในการนำไปสร้างเสริมทักษะชีวิตให้แก่ผู้เรียน ที่จะเติบโตเป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองดีในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเรื่อง พิกษะกาตเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนโรงเรียนบ้านควนหรีน อำเภอกงหรา จังหวัดสงขลา

2.2 เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนบ้านควนหรีน อำเภอกงหรา จังหวัดสงขลา

2.3 เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเรื่อง พิกษะกาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา มีดังนี้

- 1) ชะกาต ความหมายและความสำคัญ บทบัญญัติ ประเภท
- 2) ผู้รับชะกาต คนยากไร้ (ฟากีร์) คนขัดสน (มัสกิน) เจ้าหน้าที่ชะกาต ผู้ถูกดลใจให้เข้ารับอิสลาม ผู้ไร้อิสรภาพ คนมีหนี้สิน ในวิถีทางของอัลลอฮ์ คนเดินทาง
- 3) เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ กิจกรรมที่เชื่อมโยงไปยังหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่ง ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน 2 เงื่อนไข ประกอบด้วย เงื่อนไขคุณธรรม เงื่อนไขความรู้ ที่ยึดหรือให้สอดคล้องกับทักษะชีวิต คือ การสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
- 4) ขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่องพิกษะกาตเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นเตรียม (2) ขั้นกระตุ้นและให้ประสบการณ์ (3) ขั้นให้ความรู้และลงมือปฏิบัติ (4) ขั้นประเมินผลและสะท้อนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

1.แบบแผนการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงกึ่งทดลอง (Quasi - Experimental Research) โดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ (One Group Pretest Posttest Design) ซึ่งมีลักษณะของแบบแผนดังนี้

ตารางที่ 3.1 แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest Design

กลุ่ม	สอบก่อนฝึก	ทดลอง	สอบหลังฝึก
E	T ₁	X	T ₂

E หมายถึง กลุ่มตัวอย่าง

X หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

T₁ หมายถึง การทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)

T₂ หมายถึง การทดสอบหลังเรียน (Post-test)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนคู่ขนานศูนย์การศึกษาอิสลามประจำมัสยิด(ตาดีกา)สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 จำนวน 30 โรงเรียน ปีการศึกษา 2564 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านควนหรีน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องซึ่งมีนักเรียน จำนวน 19 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling method)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ประกอบไปด้วย ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลาเรียนแผน การจัดการเรียนรู้ละ 3 ชั่วโมง รวมเวลาเรียน ทั้งสิ้น 15 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบปรนัย เลือกตอบ ชนิด 4 ตัวเลือก
3. แบบประเมินทักษะชีวิตของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ใช้ฟิกชะกาดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแบบสอบถามชนิด มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ
4. แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ใช้ฟิกชะกาดตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแบบสอบถามชนิด มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ใช้กิจกรรมเป็นฐานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ฟิกชะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้วิจัยได้

- 1) การศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระสำคัญและตัวชี้วัดรวมถึงเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้
- 2) ศึกษาแนวทางในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้จากเอกสารต่างๆ

- 3) ศึกษามาตรฐาน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเวลาในการจัด
- 4) ศึกษาเอกสาร ตำราต่างงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนการจัดการเรียนรู้
- 5) จัดทำกำหนดการจัดการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนการจัดการเรียนรู้
- 6) กำหนดหัวข้อในการเขียนแผนจัดการเรียนรู้แต่ละครั้ง

โดยแต่ละแผนจะมีขั้นตอน 4 ขั้นตอนหลักของ โดยจะนำหลักการโดยใช้วิธีสอนกิจกรรมเป็นฐาน เข้าไปแทรกในทุกขั้นของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ฟิสิกส์เป็นฐานร่วมกับหลักการการสอน กิจกรรมเรียนรู้เป็นฐาน ดังนี้

- 1). ขั้นการเตรียม ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม เลือกหัวหน้ากลุ่ม กลุ่ม ละ4-5คน เลือกหัวหน้าและรองหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการ ผู้สังเกตการณ์ ผู้จัดบันทึก จากนั้นครูและ นักเรียนต้องเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้
- 2). ขั้นการกระตุ้นและให้ประสบการณ์ครูกระตุ้นด้วยคำถามให้นักเรียนตอบคำถามอย่างอิสระ
- 3). ขั้นการให้ความรู้และลงมือปฏิบัติครูอธิบายบทบาทที่ของสมาชิกภายในกลุ่ม และผลัดเปลี่ยนหน้าที่ซึ่งกันและกัน
- 4). ขั้นประเมินผลและสะท้อนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง นักเรียนสรุปความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่โดยใช้จัดทำโครงงาน สรุปผังความคิด(Mind Mapping)
- 7) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่สร้างขึ้นไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ
- 8) นำแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่องฟิสิกส์ภาค เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างสาระการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดประเมินผล ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปให้คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
- 9) นำแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่องฟิสิกส์ภาค เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเสนอผู้เชี่ยวชาญอีกครั้ง เพื่อประเมินความเหมาะสมตามเกณฑ์การประเมิน
- 10) นำแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่องฟิสิกส์ภาค เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ
- 11) นำแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่องฟิสิกส์ภาค เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ขอความเห็นชอบอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปทดลองใช้

12) นำแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่องฟิสิกษากาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้และหาความเหมาะสมของเวลาในการทำกิจกรรม

13) นำแผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่องฟิสิกษากาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ปรับปรุงแล้วมาทดลองสอนจริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) และประสิทธิภาพ ของผลลัพธ์ (E2) ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน พบว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง ฟิสิกษากาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละของคะแนนทดสอบระหว่างเรียน (E1) มีค่าเท่ากับ 86.67 และคะแนนเฉลี่ยร้อยละของคะแนนทดสอบหลังเรียน (E2) มีค่าเท่ากับ 87.00 แสดงว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง ฟิสิกษากาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 86.67 / 87.00 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 แล้วปรากฏว่าแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง ฟิสิกษากาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมานั้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.2. การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่องฟิสิกษากาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ผู้วิจัยได้ค้นคว้าดำเนินการสร้าง และหาคุณภาพตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎีและวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบสมรรถนะ
2) วิเคราะห์หลักสูตร แผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจุดประสงค์การเรียนรู้ในเรื่องที่

3) สร้างแบบทดสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้

4) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำแนะนำ ปรับปรุง แล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ ด้านการวิจัยทางการศึกษา ตรวจสอบความถูกต้อง ความสอดคล้องสัมพันธ์กันระหว่างเนื้อหา กับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ความเหมาะสมของข้อคำถาม ตัวเลือก ตัวลวงแต่ละข้อและการใช้ภาษา โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+1 แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

0 ไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

-1 แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้ไม่ตรงตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

5) บันทึกผลการพิจารณาลงคะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน แล้วหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ตามวิธีของโรวินेलลี (Rovinelli) และแฮมเบิลตัน (Hambleton) (สมนึก ภัททิยธนี.2546 : 218-220) อ้างใน จินดา ธรรมธะ, 2556 : 62 คะแนนประเมินมีค่าตั้งแต่ 0.50-1.00

6) นำแบบทดสอบไปใช้ กับนักเรียนที่เคยเรียนเนื้อหาใหม่มาก่อน ได้แก่ นักเรียนโรงเรียนบ้านควนหรั่ง อำเภอกะพ้อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 19 คน

7) นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนน แล้วทำการวิเคราะห์แบบทดสอบหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ใช้วิธีวิเคราะห์แบบทดสอบหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อสอบแบบอิงเกณฑ์ของเบรนนัน (Brennan) บุญชม ศรีสะอาด.2545:90 อ้างในจินดา ธรรมธะ,2556: 62)

8) นำแบบทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการของโลเวท (Lovett) (สมนึก ภัททิยธนี.254: 230 - 231)อ้างในจินดา ธรรมธะ,2556: 62)

9) จัดพิมพ์แบบทดสอบความฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการทดลอง

ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษชะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการทดลองพบว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.79 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 7.78 และผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.16 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.90 ซึ่งคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

4.3. แบบประเมินทักษะชีวิตต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนบ้านควนหรั่งจำนวน 19 คน เครื่องที่ใช้ คือ แบบประเมินทักษะชีวิต ที่ประเมินในด้านตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น และด้านสามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น โดยใช้เกณฑ์การวัดระดับคุณภาพ 3 ระดับ ทำการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน วัดและประเมินผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งได้ดัดแปลง (Adapt) มาจากของ แสงระวี ญลำพูน (2563)

ผลการประเมินทักษะชีวิต โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษชะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า โดยรวมนักเรียนมีคะแนน 1,114 คิดเป็นร้อยละ 97.7 ซึ่งสูงกว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่นสูงที่สุดโดยมีคะแนนรวมที่ได้ 560 คิดเป็นร้อยละ 98.25 และทักษะในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นน้อยที่สุดโดยมีคะแนน 554 คิดเป็นร้อยละ 97.19

4.4. การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องชะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีวิธีการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการศึกษาวิธีการสร้างและหาคุณภาพแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน และแนวทางการสร้างแบบประเมินที่ถูกต้อง
- 2) กำหนดขอบข่ายคุณลักษณะที่ต้องการวัดในด้านความคิดเห็น ความรู้สึกและลักษณะของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน
- 3) ร่างแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน
- 4) นำแบบประเมินความพึงพอใจไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของผู้เรียนที่ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
- 5) นำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่ผ่านการปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน
- 6) นำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียบร้อยแล้วมาพิมพ์ฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษชะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า 1) บรรยายภาคการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง ชะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้น 2) บรรยายภาคการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง ชะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.74 และคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสื่อที่น่าสนใจเหมาะสมและเข้าใจง่ายโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16

5.การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทดลองดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2564 ถึงวันที่ 15 ตุลาคม 2564 โดยทำการทดลองในเวลาเรียนปกติ ทั้งนี้ไม่รวมเวลาที่ใช้ในการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.ดำเนินการสอนด้วยการใช้แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่องพิกษชะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 จำนวน 4 ชั่วโมง หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 จำนวน 4 ชั่วโมง หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 จำนวน 7 ชั่วโมง ดำเนินการทดลองทั้งหมด 15 ชั่วโมง ระหว่างนักเรียนดำเนินกิจกรรมในแต่ละช่วงของแผนการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยสังเกตนักเรียนและจดบันทึก โดยขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ดังนี้

1) ขั้นเตรียม คือ การเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น การเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม และสำรวจความสมบูรณ์ ด้านทรัพยากร ใช้ประโยชน์ได้ การมีผู้นำที่สามารถขับเคลื่อนกลุ่มได้อย่างต่อเนื่อง การมีสมาชิกที่มีความรู้ รวมถึงการมีประสบการณ์และสร้างความเข้าใจ และมีสิทธิในการได้รับประโยชน์ นำพากลุ่มรุดหน้าไปอย่างมั่นคงและต่อเนื่อง สมาชิกที่ต้องร่วมปฏิบัติตามกำหนดแนวทางจัดสรรประโยชน์เป็นธรรม การพัฒนาสมาชิกให้มีความรู้และคุณธรรม

2) ขั้นการกระตุ้นและให้ประสบการณ์คือ กระตุ้นการมีส่วนร่วมของสมาชิก กระตุ้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกในทุกขั้นตอนการจัดประชุมกลุ่มอย่างสม่ำเสมอ รับฟังและแก้ไขปัญหาของสมาชิกและกำหนดทิศทางจัดกิจกรรมช่วยเหลือเพื่อนสมาชิก สมาชิกมีสิทธิและร่วมออกเสียงตามหลักการและขั้นตอน

3) ขั้นการให้ความรู้และลงมือปฏิบัติคือ ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้เพื่อปรับปรุงองค์ความรู้ ทำให้กลุ่มมีภูมิคุ้มกัน ปรับตัวได้ทันเวลา โดยการวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากรายงานทางการเงิน ปรับแผนการขายของกลุ่ม แผนการผลิตของกลุ่มและสมาชิก และแก้ปัญหาอื่นๆ รวมทั้ง การหมั่นหาความรู้ใหม่มาปรับปรุงและสร้างทักษะการทำงานร่วมกับหน่วยงาน ให้ตรงจุดสำคัญและต่อเนื่องต้องรู้บทบาทการให้บริการของแต่ละหน่วยงาน และรู้จักใช้ประโยชน์จากความรู้และทรัพยากรของหน่วยงานเพื่อช่วยแก้ปัญหาที่กลุ่มไม่มีกำลังพอจะแก้ไข

4) ขั้นประเมินผลและสะท้อนข้อมูลที่เกี่ยวข้อง คือเป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเองกับผู้อื่นได้และประเมินผลการเรียนรู้จากสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนและทำกิจกรรมมาทั้งหมด เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้ ทำความเข้าใจ ตระหนักและเห็นคุณค่า ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตตรงตามหลักการปฏิบัติของอิสลามที่เชื่อมโยงกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียน (Pre-test)

2. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน (Post-test) ทันทีเมื่อ สิ้นสุดการเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกับการสอบก่อนเรียน

3. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบประเมินทักษะชีวิตต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่องฟิสิกษากาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

4. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่องฟิสิกษากาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

6.การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

1. คำนวณหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามเกณฑ์ 80/80 โดยการหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2)

2. หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากการทดสอบก่อนและหลังการใช้แผนพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3. หาค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบประเมินทักษะชีวิตแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ซึ่งดูจากค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเกณฑ์การประเมินและเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546 : 163) อ้างอิงในจินดา ธรรมธะ, 2556 : 64)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามเกณฑ์ 80/80

ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

เครื่องมือที่ใช้วัด	จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง	คะแนนเต็ม	คะแนนเต็ม (ทุกคน)	คะแนนรวมที่ ได้ (ทุกคน)	ประสิทธิภาพ ของบทเรียน
แบบทดสอบ รอบ ระหว่าง เรียน (E ₁)	10	15	150	130	86.67
แบบทดสอบ รอบ หลังเรียน (E ₂)	10	20	200	174	87.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง ฟิกฮชะกาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า คะแนนเฉลี่ยร้อยละของคะแนนทดสอบระหว่างเรียน (E1) มีค่าเท่ากับ 86.67 และคะแนนเฉลี่ยร้อยละของคะแนนทดสอบหลังเรียน (E2) มีค่าเท่ากับ 87.00 แสดงว่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อยู่โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง ฟิกฮชะกาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 86.67 / 87.00 เมื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 แล้วปรากฏว่าแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง ฟิกฮชะกาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมานั้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2 การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง การประยุกต์ใช้ชะกาตเชื่อมโยงหลักเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง ฟิกฮชะกาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รูปแบบการสอน	(n)	($\bar{X}$)	(S.D.)	T
ก่อนเรียน	19	6.79	7.78	38.61***
หลังเรียน	19	16.16	4.90	

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001***

จากตารางที่ 4.2 พบว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง ฟิกฮชะกาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการทดลองพบว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.79 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 7.78 และผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.16 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 4.90 ซึ่งคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

3. การประเมินทักษะชีวิต

ตารางที่ 3 ทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังใช้กิจกรรมเป็นฐานเรื่อง ชะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สมรรถนะความสามารถในการใช้ ทักษะชีวิต	n	คะแนนเต็ม	คะแนนรวมที่ได้	ระดับทักษะ
1 ตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น	19	570	560	สูง
2 สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับ ผู้อื่น	19	570	554	สูง
โดยรวม	19	1,140	1,114	สูง

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผลการประเมินทักษะชีวิต โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษชะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า โดยรวมนักเรียนมีคะแนน 1,114 คิดเป็นร้อยละ 97.7 ซึ่งสูงกว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สูงที่สุดโดยมีคะแนนรวมที่ได้ 560 คิดเป็นร้อยละ 98.25 และทักษะในการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นน้อยที่สุดโดยมีคะแนน 554 คิดเป็นร้อยละ 97.19

4 วิเคราะห์ความพึงพอใจในการเรียนของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเรื่อง พิกษชะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 4.4 ระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษชะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รายการประเมิน	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ
1. บรรยายภาคกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเรื่อง ชะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้มากขึ้น	4.58	0.51	มากที่สุด
2. บรรยายภาคการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเรื่อง ชะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้น	4.74	0.45	มากที่สุด
3. บรรยายภาคการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน	4.74	0.45	มากที่สุด

รายการประเมิน	($\bar{X}$)	(S.D.)	ระดับ
เรื่อง ชะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน			
4. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเรื่อง ชะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีความเหมาะสมกับเนื้อหา	4.26	0.73	มากที่สุด
5. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง ชะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก	4.32	0.48	มากที่สุด
6. สื่อน่าสนใจ มีความเหมาะสม และเข้าใจง่าย	4.16	0.60	มาก
7. แบบประเมินทักษะชีวิต และแบบทดสอบ มีความเหมาะสม	4.37	0.50	มากที่สุด
8. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานมีการใช้ สื่อและเทคโนโลยีที่เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.42	0.69	มากที่สุด
9. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง ชะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง	4.68	0.48	มากที่สุด
10. การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานเรื่อง ชะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีกว่าเดิม	4.21	0.63	มาก
โดยรวม	4.45	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.4 พบว่าระดับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษชะกาด เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า 1) บรรยายการการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง ชะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนเพิ่มมากขึ้น 2) บรรยายการการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง ชะกาดเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.74 และคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสื่อน่าสนใจ เหมาะสมและเข้าใจง่ายโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษะกาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้พัฒนาขึ้นมีค่าประสิทธิภาพของแบบทดสอบระหว่างเรียนเท่ากับ 86.67 และประสิทธิภาพของแบบทดสอบหลังเรียน 87.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ คือ 80/80 อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 3 กิจกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้ดำเนินการพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการทดลองกลุ่มตัวอย่างย่อย และที่ร่วมกิจกรรมได้เรียนรู้อย่างสร้างสรรค์และกระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นระบบ นักเรียนได้มีโอกาสในการพัฒนาความคิดอย่างเต็มที่ ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากการคิดและปฏิบัติจริงตามลำดับขั้นทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างสนุก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของจินดา ธรรมธะ(2556: 80-81)ได้พบว่า ระบบนักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการและขั้นตอนในแสวงหาความรู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้การทำงานเป็นกลุ่ม มีการวางแผนการทำงานและระดมความคิดร่วมกัน ทำให้นักเรียนเรียนรู้อย่างมีความสุข

ปัญหาที่พบเจอ คือ กระบวนการส่งเสริมการจัดทำแผนการสอนที่ไม่ยึดหลักความพอดี ความเหมาะสม และพัฒนาอย่างไม่เป็นระบบ ไม่ใช่ขั้นตอน เบื้องต้นก็หวังว่าครูจะวางแผนการสอนให้สมบูรณ์ที่สุด โดยยึดรูปแบบและกฎเกณฑ์มากมาย นอกจากนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ไม่ได้ส่งเสริมให้ให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้หรือใฝ่รู้ **สำหรับโอกาสที่จะพัฒนา** คือ โดยโรงเรียนคงต้องกำหนดเป็นนโยบาย เป้าหมาย และข้อตกลงร่วมกันในเรื่องการทำแผนการสอนให้ชัดเจน กล่าวคือจะเขียนในสิ่งที่จะสอนจริง จะสอนตามสิ่งที่เขียนและจะมีหลักฐานที่ตรวจสอบได้ว่าได้สอนจริงตามนั้น จะเริ่มต้นโดยเขียนหรือปรับแผนการสอนที่มีอยู่แล้วเพื่อมุ่งที่จะใช้สอนจริงโดยไม่ยึดติดรูปแบบของแผนการสอน อาจเขียนในสมุดด้วยลายมือก็ได้ แต่ควรมีหัวข้อสำคัญ คือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้หน้าเดียวซึ่งประกอบไปด้วย 1) มฐ./ตชว.2) สารสำคัญ 3) สารการเรียนรู้ 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 6) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 7) ภาระงาน/ชิ้นงาน 8) การวัดผลและประเมินผล 9) เกณฑ์การประเมินผลหลังการจัดการเรียนรู้ **ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการวิจัย** ครูมีความพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ แต่ต้องมาจากนโยบายของผู้บริหารที่ชัดเจนและเป็นผู้บริหารเชิงวิชาการที่เข้าใจบริบทของหลักสูตรและการสอน เพื่อเชื่อมโยงประกอบการจัดทำแผนการเรียนรู้ **แนวคิดที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้** คือ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ควรเขียนในสิ่งที่จะสอนจริง จะสอนตามสิ่งที่เขียนและจะมีหลักฐานที่ตรวจสอบได้ซึ่งประกอบไปด้วย 1) มฐ./ตชว.2) สารสำคัญ 3) สารการเรียนรู้ 4) จุดประสงค์การเรียนรู้ 5) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 6) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 7) ภาระงาน/ชิ้นงาน 8) การวัดผลและประเมินผล 9) เกณฑ์การประเมินผล เมื่อนำมาประกอบเป็นแผนในสมุดด้วยลายมือครูสามารถนำไปใช้ได้

สำหรับประเด็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนที่ได้เรียนรู้ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษะกาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการทดลองพบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสอดคล้องกับเพ็ญภา ตลับกลาง(256) เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีสอนกิจกรรมเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดเขียนเขต จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีสอนกิจกรรมเป็นฐานของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่0.05 อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ณัฐฤดี สุกุณี (2560) เรื่อง การพัฒนาเจตคติ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 โดยใช้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า เจตคติแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ได้รับการ จัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมเป็นฐานสูงกว่่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 *ปัญหาที่พบเจอ* ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนมีเวลาเรียนรู้การทำกิจกรรมมีน้อยเกินไป *สำหรับโอกาสที่จะพัฒนา* คือ สามารถฝึกฝนและฝึกปฏิบัติจากใบงานต่าง ๆ ก่อนที่จะเริ่มเรียนรู้ด้วยกิจกรรม โดยเริ่มจากการเรียนรู้เป็นกลุ่ม และนำไปฝึกฝนด้วยตนเอง อีกทั้ง*ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการวิจัย* เป็นการจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียนตามแนวคิดแบบการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น เต็มใจ และตั้งใจมากขึ้น เพราะทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในกระบวนการเรียนรู้ (Active) ผ่านการทำกิจกรรมที่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติเอง ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้และทักษะชีวิต *แนวคิดที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้* คือ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะต่างๆผ่านกิจกรรมกลุ่ม ซึ่งเน้นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ค้นพบเนื้อหาสาระในระหว่างทำกิจกรรม ซึ่งสามารถพัฒนาองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะกิจกรรมกลุ่มที่สามารถทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในห้อง ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ได้ฝึกการทำงานเป็นทีมและสามารถเรียนรู้การอยู่ในสังคมได้

สำหรับผลทักษะชีวิตของนักเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษะกาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีสมรรถนะความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะว่านักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วมในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเอง เรียนรู้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ระหว่างกัน ผู้เรียนภาคภูมิใจ เชื่อมมั่นในการทำงานของตนเองและผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับลลิตา สาสนหาญ (2562,บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานที่มี ต่อทักษะการเขียนของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ได้รับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานจะมีทักษะการเขียนสูง กว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบมุ่งประสบการณ์ทางภาษาร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานมี

ทักษะการเขียนแตกต่างกันกับนักเรียนที่ได้รับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับปานทอง อังคณัตย์(2558) พบว่าผลของการเสริมสร้างทักษะชีวิตของนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า ด้านสร้างความร่วมมือและดำเนินงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ผลสำเร็จของการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 65นักเรียนมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับ 3 การเห็นคุณค่า ด้านเห็นคุณค่าและภาคภูมิใจในตนเองและผู้อื่น ผลสำเร็จของการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 92 นักเรียนมีทักษะชีวิตอยู่ในระดับ 5 *ปัญหาที่พบเจอ* นักเรียนแสดงความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่นในไม่ดีพออาจเพราะนักเรียนไม่ได้รับการพัฒนาทั้งด้านความรู้ ความรู้สึกนึกคิด ทักษะชีวิตในการทำงาน ให้รู้จักสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลจัดการปัญหาและความขัดแย้ง *สำหรับโอกาสที่จะพัฒนา* นักเรียนควรเรียนรู้ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีเนื้อหาสาระเชื่อมโยงกับกิจกรรมทักษะชีวิต อีกทั้ง*ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการวิจัย* คือ นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์และกระบวนการในการสร้างความรู้หรือดำเนินการโดยผู้เรียน และช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับสิ่งต่างๆ ที่รายล้อมอยู่ในชีวิตประจำวันที่สามารถเชื่อมโยงกับความรู้จากกระบวนการจัดการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินตนเอง จดจำและเข้าใจเนื้อหาความรู้จากการตกผลึกทางความคิด *แนวคิดที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้* คือ นักเรียนสามารถแสดงออกด้านความคิด การพูด และการทำงานมีความสำเร็จ ทำให้ได้รับคำชม เกิดเป็นความภูมิใจและเห็นคุณค่าตนเอง นำไปสู่ความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและสังคม

และทำให้ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษะกาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทำให้การประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของอนงค์รัตน์ รินแสงปิ่น (2558) พบว่า การเสริมสร้างกระบวนการการเรียนรู้ทักษะชีวิตกลุ่มแกนนำเด็กและเยาวชนตำบลหลวงใต้ โดยประเมินผลการมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ความพึงพอใจจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะชีวิตแบบมีส่วนร่วมค่าเฉลี่ย 4.62 อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น มีความกระตือรือร้น สนุกสนาน ไม่เบื่อ อีกทั้งยังสามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้องตามที่คุณสอนไว้อีกด้วย *ปัญหาที่พบเจอ* คือ สื่อยังไม่น่าสนใจและไม่เหมาะกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากสื่อมีลักษณะเป็นภาพมากและคำอธิบายภาพไม่ดีพอ *สำหรับโอกาสที่จะพัฒนา* ควรออกแบบเป็นสื่อประสมที่มีทั้งภาพและเสียงให้นักเรียนได้รับฟัง หรือ แนวคลิปวิดีโอ เป็นต้น อีกทั้ง*ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการวิจัย* คือ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับสูง นั่นคือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง พิกษะกาตเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถตอบโจทย์การเรียนรู้ในรายวิชาอิสลามศึกษาของนักเรียนได้เป็นอย่างดี แต่ต้องพัฒนาสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนักเรียน และตรงกับความต้องการของนักเรียน และควรสอบถามถึงความต้องการสื่อของนักเรียน และ*แนวคิดที่เกิดจากการวิจัยครั้งนี้*

คือ ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ไปในทิศทางเชิงสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น โดยการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะชีวิตที่สร้างสัมพันธภาพระหว่างบุคคล เพื่อที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและทำงานร่วมกันในสังคมได้

ข้อเรียนรู้จากการวิจัย

1. กระบวนการโค้งซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน

ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหา ในหลักการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานอย่างชัดเจน มีเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงจากภายใน สร้างทักษะการตั้งคำถาม การฟัง และสะท้อนกลับให้ได้มีประสบการณ์โดยเน้นกระบวนการพูดคุยและร่วมกันหาคำตอบ

2. การเชื่อมโยงระหว่างฟิสิกส์ภาคกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความสัมพันธ์ของความรู้ที่เป็นความคิดรวบยอด และที่เป็นขั้นตอน ซึ่งแต่ละคนสามารถอธิบายหรือลงมือกระทำ เพื่อให้ได้มาความเข้าใจ เห็นคุณค่า และปฏิบัติตามกฎ หลักการ บทบัญญัติอิสลามเกี่ยวกับบิดา ตาต เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติศาสนกิจและการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

3. การประยุกต์ใช้ฟิสิกส์ภาคกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การประยุกต์ใช้ฟิสิกส์ภาคกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่องฟิสิกส์ภาคเชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นเตรียม ครูและนักเรียนอ่านดูอาอ์ก่อนเรียนและทบทวนพร้อมๆกันโดยสนทนาร่วมกันถึง ความหมาย ความสำคัญ ประเภทเงื่อนไขจ่ายชะกาต ตลอดจนผู้มีสิทธิรับชะกาตที่มีอยู่ในท้องถิ่นที่สามารถนำมาเป็นกิจกรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด (2) ขั้นการกระตุ้นและให้ประสบการณ์ ครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายในการทำกิจกรรมให้ชัดเจนและแนะนำให้นักเรียนกำหนดจุดมุ่งหมายของตนเองให้ชัดเจนว่าเรียนเพื่ออะไร ทำกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาอะไร ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถกำหนดกิจกรรม แนวทางการดำเนินได้ตรงตามจุดมุ่งหมาย (3) ขั้นการให้ความรู้และลงมือปฏิบัติ ครูทบทวนความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำไปใช้จัดทำกิจกรรม หลังจากนักเรียนแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบแล้วให้วางแผนการจัดทำกิจกรรมโดยการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจมาใช้ ส่งแผนการดำเนินงานให้ครูพิจารณา ซึ่งครูอาจให้ความช่วยเหลือและเสนอแนวทางการวางแผนกิจกรรมของนักเรียน นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามแผนที่ได้กำหนดไว้และบันทึกการดำเนินงานของตนเอง/กลุ่ม ลงมือปฏิบัติกิจกรรมตามเค้าโครงที่ออกแบบไว้ และบันทึกผลครุคอยสังเกต ติดตาม พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและแนะนำให้นักเรียนรู้จักการสังเกต การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ถูกต้อง ครูให้แต่ละกลุ่มประชุมและอภิปรายร่วมกันภายในกลุ่ม และรายงานปัญหาหรือก้ำวหน้าให้ครูทราบเป็นระยะ (4) ขั้นประเมินผลและสะท้อนข้อมูลที่เกี่ยวข้องประเมินผลการเรียนรู้จากสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนและทำกิจกรรมมาทั้งหมด เป้าหมายที่มุ่งให้เกิดกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนรับรู้ ทำความเข้าใจ ตระหนักและเห็น

คุณค่า ตลอดจนสามารถดำเนินชีวิตตรงตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นักเรียนสรุปความรู้ การนำเสนอ
ชิ้นงาน (นักเรียนต้องใช้เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรมดำเนินกิจกรรมหลัก ความพอประมาณ วางแผน
ดำเนินการ หลักการสร้างภูมิคุ้มกันจากประสบการณ์ที่ได้ทำผ่านมา นักเรียนต้องมีความสามัคคีช่วยกันระดม
ความคิดทุกคน เพื่อจะได้สรุปความรู้ทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมเรียนรู้

4. โรงเรียนต้นแบบ

โรงเรียนบ้านควนหรีนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นบริบทของชุมชนมุสลิมมาประยุกต์ใช้ใน
กิจกรรมการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะในรายวิชาอิสลามที่มีเนื้อหาเชิงศาสนาอย่างเดียว ทำ
ให้ผู้เรียนไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้โดยตรง แต่หลังจากมีเชื่อมโยงเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักศาสนาอิสลาม
ส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเชื่อมโยงข้อมูล ทำให้มีทักษะชีวิตด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และม
ีความฉลาดทางด้านอารมณ์สมัย

5. การปรับ mindset

นำความคิดอุดมการณ์และหลักคำสอนอิสลามเป็นแนวคิดที่ตั้งอยู่บนรากฐานของวิถีชีวิตมุสลิม เพื่อ
เป็นแนวทางการพัฒนาที่ตั้งบนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ
ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรม ตามหลักคำสอนจากอัลกุรอาน
และหะดีษ

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยไปใช้

1). ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายให้มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐานใน
แผนพัฒนาสถานศึกษา

2). จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า การวิจัยเรื่องการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่อง
พิกษะกาต เชื่อมโยงหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตของผู้เรียนประถมศึกษา ทำให้
ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะชีวิตของนักเรียนสูงขึ้น มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมาก
ที่สุด ดังนั้นผู้สอนสามารถนำการวิจัยไปใช้ในส่งเสริมสร้างทักษะชีวิตของผู้เรียนประถมศึกษา ต่อไป

3). ครูอิสลามศึกษาควรพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน เรื่องอื่นๆที่มีอยู่สาระ
อิสลามศึกษา

2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1). ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ
อื่น ตามความเหมาะสมของเนื้อหาและผู้เรียน

2). ควรศึกษาจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน ไปปรับใช้ในรายวิชาอื่น ๆ เพื่อสามารถตอบโจทย์
วิจัยมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ไพศาล เต็งหิรัญ.2563. “ความหมายและความสำคัญของซูรอในอิสลาม”. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น. 17มกราคม –มิถุนายน 2563:529
- จารุวัจน์ สองเมือง.2558. “การจัดการเรียนรู้อิสลามศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21”.ในการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 2 .หน้า 185.บัณฑิตวิทยาลัยและการวิจัย.: มหาวิทยาลัยฟาฏอนี
- จารุวัจน์ สองเมือง.2555. “การพัฒนาแบบอีเลิร์นนิ่งเพื่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม”, หลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาภาวะผู้นำและนวัตกรรมทางการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มุฮัมมัดสกรี มัณญู.2561. “โครงการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสาระอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดน ภาคใต้ โดยใช้QAiMt Model” จากอินเทอร์เน็ต
http://www.thaiexplore.net/search_detail/result/6537
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.2553.หลักสูตรอิสลามศึกษาตามสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551” 2553.พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ:ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- วาสกรี ใจจันทร์ และคณะ.2555 “ลักษณะการเชื่อมโยงทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนในชั้นเรียน คณิตศาสตร์ที่เน้นการแก้ปัญหา”วารสารวิจัย มข. (บศ.) 12 (2) : เม.ย. - มิ.ย. 2555.
- อับดุลเลาะ อับรูและสุไลมาน อาแว.2560.กระบวนการบริหารจัดการชะกาทของคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดปัตตานี.วารสารอิสลามศึกษา 8(ธ2 กรกฎาคม- ธันวาคม 2560) : 44-45.